

GEMEENTE HELLENDOORN	
Behand.:	
19 JUL 2013	
A/B Stuk	Trefw.:
Weeknr.	
Bestuursjaar	
Systeem: D, X, reds / VIVem	

13INK09163

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**Brief aan de leden****T.a.v. het college en de raad****informatiecentrum tel.**
(070) 373 8393**uw kenmerk****bijlage(n)**

2

betreftRegionale
transitiearrangementen
jeugdzorg**ons kenmerk**BAOZW/U201300998
Lbr. 13/064**datum**

19 juli 2013

Samenvatting

In deze ledenbrief zet de VNG een aantal ontwikkelingen op een rij over de regionale transitiearrangementen in voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015. Op 26 april jl. zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de staatssecretarissen van VWS en VenJ, het IPO en de VNG over de invulling van de continuïteit van zorg in het jaar 2015. Deze afspraken zijn vervolgens uitgewerkt (zie bijlage 1 en 2 voor de uitwerking van de bestuurlijke afspraken en voor de afspraken zelf).

Kern van de afspraak is dat er in alle 41 jeugdzorgregio's (zoals die blijken uit de VNG inventarisatie van 31 mei) op 31 oktober een arrangement dient te liggen dat uitwerkt hoe samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. Dit betekent dat ze aangeven hoe ze:

- De continuïteit van zorg realiseren.
- De infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt.
- De frictiekosten beperken.

Deze brief heeft twee bijlagen:

Bijlage 1: Uitwerking bestuurlijke afspraken regionale transitiearrangementen.

Bijlage 2: Bestuurlijke afspraken 26 april.



Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 2
betreft Regionale transitiearrangementen jeugdzorg	ons kenmerk BAOZW/U201300998 Lbr. 13/064	datum 19 juli 2013

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief zet de VNG een aantal ontwikkelingen op een rij over de regionale transitiearrangementen in voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015. Op 26 april jl. zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de staatssecretarissen van VWS en VenJ, het IPO en de VNG over de invulling van de continuïteit van zorg in het jaar 2015. Deze afspraken zijn vervolgens uitgewerkt (zie bijlage 1 en 2 voor de uitwerking van de bestuurlijke afspraken en voor de afspraken zelf).

Kern van de afspraak is dat er in alle 41 jeugdzorgregio's (zoals die blijken uit de VNG inventarisatie van 31 mei) op 31 oktober een arrangement dient te liggen dat uitwerkt hoe samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. Dit betekent dat ze aangeven hoe ze:

- De continuïteit van zorg realiseren.
- De infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt.
- De frictiekosten beperken.

Korte voorgeschiedenis

De bestuurlijke afspraken van 26 april waren het voorlopige sluitstuk van een langere discussie over continuïteit van zorg en frictiekosten. In het wetsvoorstel dat bij de Tweede Kamer is ingediend is bepaald dat cliënten die in zorg zijn op 31 december 2014, maximaal een jaar dit recht op zorg houden. Voor pleegzorg geldt een onbepaalde duur en voor de justitiële jeugdzorg kan dit voor bepaalde cliënten ook langer dan 1 jaar zijn. Dit overgangsrecht is onomstreden en in reacties op eerdere versies van het wetsvoorstel is welwillend door gemeenten gereageerd op dit voorstel. Van de kant van de huidige financiers en aanbieders is aangegeven dat deze wettelijke bepaling alleen onvoldoende zekerheid biedt om de continuïteit van zorg in 2015 te kunnen

bieden. Dat leidde tot het pleidooi voor een landelijke budgetgarantie. Gemeenten hebben bestuurlijk aangegeven een dergelijke landelijke garantie onaanvaardbaar te vinden, en hebben gepleit voor een regionale invulling van de continuïteit van zorg. Daar is in de bestuurlijke afspraken toe besloten.

Friciekosten beperken

Gemeenten zijn als nieuwe bestuurlijk verantwoordelijke partij niet aansprakelijk voor frictiekosten. Toch wordt in de bestuurlijke afspraken gesproken over het beperken van frictiekosten. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen in het beperken van frictiekosten door tijdig voor 1 januari 2015 duidelijkheid te geven richting aanbieders over welke type zorg ze in welke volume zullen gaan afnemen. Dan kunnen aanbieders daarop anticiperen door de gemeentelijke keuzes door te vertalen in hun bedrijfsvoering.

Iedere bezuiniging en iedere wijziging in bestuurlijke verantwoordelijkheid gaat gepaard met frictiekosten. Voor de regionale transitiearrangementen is slechts relevant wanneer de wettelijke continuïteit van zorg in gevaar is. Het beperken van frictiekosten zal er op gericht moeten zijn die zorgcontinuïteit van maximaal een jaar te kunnen bieden.

Mate van zekerheid van afspraken

Een veelgestelde vraag is in welke mate gemeenten zekerheid kunnen bieden richting aanbieders. Er is inmiddels een wetsvoorstel dat is ingediend bij de Tweede Kamer, maar het is nog niet behandeld door het parlement. Gemeenten weten wat hun budget is in 2015 aan de hand van de meicirculaire 2013, maar dat zal nog worden bijgesteld in de meicirculaire 2014. In de uitwerking van de bestuurlijke afspraken wordt er daarom op gewezen dat het arrangement dat op 31 oktober 2013 bestuurlijk door gemeenten wordt vastgesteld, niet vrijblijvend is, maar dat er op grond van afwijking van het budget in de meicirculaire 2014 of ontwikkelingen in cliëntenaantallen van het arrangement kan worden afgeweken.

Bestuurlijke instemming en betrokkenheid van de gemeenteraad

Er is in de bestuurlijke afspraken geen landelijke vereiste opgenomen dat het arrangement moet goedgekeurd zijn door de gemeenteraad. Dat is logisch, want het is niet aan de rijksoverheid of koepels van gemeenten en provincies om dat te bepalen. Dat neemt niet weg dat betrokkenheid van de gemeenteraad op welke manier dan ook, logisch is. Een aantal gemeenten kiest er voor, gezien de korte tijd tot 31 oktober, het arrangement met ondertekening door het college van BenW of de verantwoordelijk portefeuillehouder in te dienen, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad.

In de uitwerking van de bestuurlijke afspraken is er bewust voor gekozen dat het arrangement wordt afgesloten na overleg met financiers en aanbieders. Gemeenten stellen in regionaal verband het arrangement op.

Minimumeisen en aanvullende elementen

De bestuurlijke afspraken hebben betrekking op 2015 als overgangsjaar, omdat in dit jaar de continuïteit van zorg geldt. Dat neemt niet weg dat het nuttig kan zijn om afspraken te maken over 2014 en de voorbereidingen die aanbieders en huidige financiers dan al kunnen treffen om zich voor te bereiden op de nieuwe verantwoordelijkheid van gemeenten. In veel regio's gebeurt dit al. Dit is echter geen vereiste in de landelijke afspraken.

Ruimte voor transformatie

De bestuurlijke afspraken zijn er op gericht een transitie per 1 januari 2015 te realiseren die zonder ongelukken plaatsvindt. De transitie moet de achterliggende doelen van de stelselherziening: de transformatie van de zorg voor jeugd in Nederland, dienen. Gemiddeld 42% van het budget in 2015 wordt vastgelegd door het overgangsrecht. Dat geeft ook al in 2015 ruimte om tot innovaties over te gaan.

Beoordeling door de transitiecommissie

Met het kabinet is afgesproken dat de onafhankelijke Transitiecommissie Jeugd de arrangementen toetst. De criteria die de Transitiecommissie gebruikt bij toetsing zijn opgenomen in een handreiking van het transitiebureau jeugd die op 5 juli is verschenen. Vervolgens zal het kabinet beslissen of en zo ja voor welke regio's een aanwijzing nodig is om de continuïteit van zorg alsnog te realiseren. De inhoud van deze aanwijzing staat niet op voorhand vast en zal vooraf bestuurlijk met de VNG besproken worden.

Beschikbare ondersteuning

Vanuit de VNG is in samenwerking met transitiebureau jeugd een ondersteuningsstructuur met een helpdesk opgezet. Daarnaast is er ondersteuning op maat beschikbaar per regio. Die ondersteuning is ook beschikbaar voor bestuurders. Ook worden veelgestelde vragen beantwoordt en voor iedereen toegankelijk gemaakt. Meer informatie over de handreiking en de ondersteuning op maat kunt u vinden op: <http://www.voordejeugd.nl/home/transitiearrangementen>

De helpdesk is bereikbaar via: 3djeugd@vng.nl

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a short horizontal stroke and a diagonal line extending upwards and to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Bijlage 1: Toelichting vraag aan de transitiecommissie

Beoordeling door de TSJ

De bestuurlijke afspraken van 26 april 2013 in bijlage 2 vormen het uitgangspunt voor de opdracht aan de Transitiecommissie Jeugd. De opdracht aan de TSJ houdt in dat de TSJ beoordeelt of de samenwerkende gemeenten in de regionale transitiearrangementen uitwerken hoe ze:

- de continuïteit van zorg realiseren
- de hiervoor benodigde infrastructuur realiseren
- de frictiekosten als gevolg van de transitie per 1-1-2015 beperken

Gemeenten stellen na goed overleg met de huidige financiers en de relevante aanbieders het arrangement op. Het arrangement heeft in ieder geval betrekking op het jaar 2015. Dit sluit aan bij het voorgenomen wettelijke overgangsrecht dat er voor cliënten die op 31 december 2014 in zorg zijn of daarvoor een indicatie hebben een recht op continuering van de hulp van een jaar geldt..

Hieronder volgt een uitwerking van de 3 bovengenoemde inhoudelijke eisen waar de transitiearrangementen aan moeten voldoen. Daarnaast beoordeelt de TSJ of het transitiearrangement voldoet aan bepaalde proces- en vormeisen.

Toelichting bij “realiseren continuïteit van zorg”

- Cliënten die op 31-12-2014 in zorg zijn (“zittende” cliënten), kunnen deze zorg in 2015 voortzetten bij de jeugdhulpaanbieder die deze zorg op 31-12-2014 biedt.
 - Het betreft hier alle cliënten die zorg ontvangen waarvoor de gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk worden.
 - Met jeugdhulpaanbieders worden bedoeld zorgaanbieders, aanbieders van jeugdbescherming en jeugdreclassering en de activiteiten die het AMK uitvoert. De zorg waarvoor aan cliënten de betreffende continuïteit bij dezelfde jeugdhulpaanbieder gerealiseerd moet zijn, betreft dus ook de uitvoering van maatregelen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en de activiteiten die het AMK uitvoert.
 - Continuïteit van zorg geldt voor maximaal één jaar na de transitie (i.c. in 2015), met uitzondering van pleegzorg. Voor de pleegzorg geldt geen maximale duur voor de continuïteit van zorg.
- Cliënten die op 31-12-2014 een aanspraak hebben op zorg maar die deze zorg op dat moment nog niet krijgen (“wachlijstcliënten”).
 - In het arrangement staat hoede “wachlijstcliënten” na 1-1-2015 worden toegeleid naar de zorg waarop zij een aanspraak hebben. Dit betekent onder meer dat in het arrangement is aangegeven hoe en bij wie de toeleidingsfuncties die nu door onder meer de bureaus jeugdzorg worden uitgevoerd, met ingang van 2015 zijn belegd.

Toelichting bij “realiseren infrastructuur”

Er is in 2015 (en voor pleegzorg langer) een zorginfrastructuur nodig, om de bedoelde continuïteit van zorg te realiseren. Hieronder wordt verstaan, de jeugdhulpaanbieders die zorg uitvoeren in het kader van deze continuïteit van zorg.

- In het arrangement geven aanbieders aan dat zij de zorg aan “zittende cliënten” in 2015 met de voorgenomen budgetten van gemeenten zullen continueren. Voor zover het de “zittende cliënten” betreft, zijn dit bestaande zorgaanbieders, aanbieders van jeugdbescherming en jeugdreclassering en de activiteiten van het AMK. Zij moeten in staat zijn om aan cliënten die zij op 31 december 2014 in zorg hebben, in 2015 dezelfde zorg te bieden.
- In het arrangement staat aangegeven hoe gemeenten de zorgcontinuïteit van “wachlijstcliënten” realiseren (waarbij naast de bestaande jeugdhulpaanbieders, in 2015 ook andere of nieuwe aanbieders de zorg waarop aanspraak bestaat kunnen bieden).
- Gemeenten geven in het arrangement aan welk budget zij in 2015 voornemens zijn aan te wenden voor aanbieders en geven een indicatie van de verdeling over de verschillende typen zorg. Gemeenten kunnen hierbij een onderscheid maken tussen 3 categorieën aanbieders: 1. aanbieders van nu door de provincies gesubsidieerde hulp (nl. per aanbieder); 2. aanbieders van nu o.g.v. Zvw en AWBZ gefinancierde hulp (nl. per instelling); en 3. vrijgevestigde aanbieders van jeugdhulp (als groep aanbieders, waaraan geen individuele budgetten worden toegekend). Het

betreft een voornemen, aangezien gemeenten hun definitieve budgetten voor 2015 nog niet kennen, maar dit voornemen is niet vrijblijvend. De budgetten die zij aan aanbieders voornemens zijn te verstrekken kunnen gemeenten alleen op grond van het definitieve budget dat hen voor 2015 wordt toegewezen, of een toe-of afname in de zorgvolume, nog bijstellen.

- Uit een optelsom van de afspraken gemaakt in verschillende regionale arrangementen moet voor aanbieders die vanaf 2015 voor verschillende afzonderlijke gemeenten, regionaal samenwerkende gemeenten, bovenregionaal samenwerkende gemeenten of landelijk gaan werken, blijken of zij met de voorgenomen budgetten de zorg in 2015 kunnen continueren.
- Uit het arrangement blijkt dat de relevante aanbieders van oordeel zijn dat zij met de geboden garanties en de met hen in de overeenkomst gemaakte afspraken de continuïteit van zorg kunnen bieden en dat daarmee de frictiekosten worden beperkt. Het gaat derhalve om het wederzijdse karakter van de gemaakte afspraken hierover tussen de gemeenten en de aanbieders. Een regionale bevestiging van aanbieders naar transitiecommissie kan dit ondersteunen.

Toelichting bij “frictiekostenbeperking”

De risico's op frictiekosten en de mogelijke oorzaken daarvan zijn beschreven in de rapporten van die aan de Tweede Kamer zijn aangeboden¹.

- Het arrangement bevat een inventarisatie van de frictiekosten. Om tot die inventarisatie te komen geven aanbieders onderbouwd aan welke frictiekosten zij verwachten op basis van de door de gemeenten aangegeven plannen over zorginkoop per 1-1-2015.
- Uit de transitiearrangementen blijkt op welke wijze en in hoeverre de frictiekosten worden beperkt.

Proces- en vormeisen aan het transitiearrangement

- Het regionaal transitiearrangement wordt opgesteld door de samenwerkende gemeenten in een regio. Daarbij geldt de regio-indeling die door de gemeenten conform de hierover gemaakte bestuurlijke afspraken aan de VNG is aangereikt.
- Het transitiearrangement bevat afspraken over hoe de continuïteit van jeugdhulp voor die regio op regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau wordt georganiseerd. Eventuele aparte arrangementen voor jeugdhulp op bovenregionaal niveau en jeugdhulp op landelijk niveau moeten zijn toegevoegd.
- Het arrangement dient door de regio opgesteld te zijn in overleg met de relevante aanbieders en de huidige financiers. Het verdient aanbeveling het draagvlak voor het arrangement waartoe het overleg heeft geleid, op te nemen in het arrangement.
- De arrangementen moeten bestuurlijk door de betreffende gemeenten zijn vastgesteld en de aanbieders moeten hierin aangeven dat ze de zorg aan “zittende cliënten” continueren.
- Als de TSJ constateert dat een arrangement niet tot stand is gebracht of dat aanbieders niet aangeven dat zij zorg continueren dan zal het Rijk een aanwijzing geven aan de betreffende gemeenten over hoe zij dienen te handelen.
- Voor de beoordeling ontvangt de TSJ uiterlijk 31 oktober 2013 de regionale transitiearrangementen.

Voorwaardelijke acties VNG, Rijk en IPO

- **VNG** en **Rijk** gaan in gesprek met de zorgverzekeraars over hun ondersteuning aan gemeenten om het transitiearrangement tot stand te brengen.
- Het **Rijk** heeft in de meicirculaire in jeugdmonitor inzicht gegeven in de omvang van het gebruik van verschillende vormen van jeugdzorg en de totale kosten. Inmiddels is bekend dat er een aanvullende informatiebehoefte is. Samen met de VNG wordt dit opgepakt.
- De **VNG** maakt tijdig de regionale samenwerkingsverbanden bekend, inclusief eventuele bovenregionale afspraken.
- De **VNG** doet voor 1 augustus een voorstel voor de functies met een landelijk specialisme en sluit daarvoor een landelijk transitiearrangement met de betrokken aanbieders.

1

Bijlage 2: Bestuurlijk afspraken 26 april 2013

De bestuurlijke afspraken die door IPO, VNG en Rijk op 26 april 2013 zijn gemaakt:

Alle betrokken partijen hebben zich in het BO van 27 juli 2012 gecommitteerd aan het garanderen van de continuïteit van zorg en aan het beperken van de frictiekosten. De zorgcontinuïteit veronderstelt een infrastructuur. Partijen spreken met het onderstaande af op welke wijze de continuïteit van geïndiceerde zorg tijdens de voorbereiding van de decentralisatie en in de eerste periode na decentralisatie gegarandeerd kan worden.

De volgende stappen worden doorlopen:

1. 31 mei 2013: de regionale samenwerkingsverbanden zijn bekend. Jeugdhulpaanbieders² weten bij wie ze het gesprek moeten aangaan over toekomstige contractering.
2. 31 mei 2013: het Rijk publiceert voorlopige verdeling van budget per gemeente, uitgaande van historisch model, opdat gemeenten inzicht krijgen in de omvang van de taak (huidig zorggebruik per zorgvorm) en de middelen per gemeente. Mei 2014 volgt de definitieve historische verdeling voor 2015 en objectieve verdeling voor 2016 en verder.
3. 31 oktober 2013: er ligt een regionaal transitiearrangement in alle regio's. In deze overeenkomst staat uitgewerkt hoe de samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. Dit betekent dat de samenwerkende gemeenten aangeven hoe ze:
 - o de continuïteit van zorg realiseren
 - o de infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt.
 - o de frictiekosten beperkenGemeenten stellen dit arrangement op in overleg met de huidige financiers en de relevante aanbieders.
4. De Transitiecommissie Stelsel Jeugd (TSJ) beoordeelt, (voor zover mogelijk) al voorafgaand aan 31 oktober 2013, de regionale arrangementen op grond van bovengenoemde drie criteria (garanderen zorgcontinuïteit, garanderen benodigde infrastructuur en beperking frictiekosten). Indien het arrangement naar het oordeel van de TSJ niet voldoet, zal de commissie dit aan VNG en Rijk kenbaar maken. Partijen (VNG, , Rijk, financiers, aanbieders) committeren zich aan het oordeel van de Transitiecommissie.
5. Als de TSJ constateert dat de continuïteit van zorg niet lijkt te worden gerealiseerd of de daarvoor benodigde continuïteit van de infrastructuur of de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten niet voldoen, dan zal het Rijk een aanwijzing geven aan de betreffende regio. Deze aanwijzing houdt in welke transitieafspraken gemeenten onderling en met aanbieders verplicht zijn uit te voeren.

² Bedoeld wordt de zorgaanbieders, de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en het AMK